Sygn. akt I C 1784/20

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

31 stycznia 2022 roku

Sąd Rejonowy dlaW. M.w W., Wydział I Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Łukasz Baranowski

po rozpoznaniu 31 stycznia 2022 roku w W.

na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 15 zzs^2 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko K. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 11.192,31 zł (jedenaście tysięcy sto dziewięćdziesiąt dwa złote i trzydzieści jeden groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie od 31 października 2019 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.551,89 zł (dwa tysiące pięćset pięćdziesiąt jeden złotych i osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1784/20

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku oraz postanowienia o zamknięciu rozprawy doręczyć pełnomocnikowi powoda wraz z pismem pozwanej z 26 maja 2021 r. oraz pozwanej z pouczeniem o apelacji.

W., 31 stycznia 2022 roku

Sygn. akt I C 1784/20

UZASADNIENIE

Pozwem z 7 listopada 2019 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą
w B. (dalej jako „powód") wniósł o zasądzenie od K. K. (dalej jako „pozwana") kwoty 20.319,80 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od 25 października 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powód wskazał, iż pozwana zobowiązała się, poprzez podpisanie 16 maja 2019 r. weksla, do zapłaty 24 października 2019 r. wskazanej na wekslu kwoty 20.319,80 zł. Pomimo wezwania do wykupu weksla z 24 września 2019 r. pozwana do dnia dzisiejszego nie dokonała żadnej wpłaty. Powód wyjaśnił, iż weksel został wstawiony na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki nr (...) udzielonej pozwanej (pozew k. 5-5v).

Nakazem zapłaty wydanym 20 grudnia 2019 r. w postępowaniu upominawczym
w sprawie o sygn. akt II Nc 12763/19 Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. uwzględnił w całości powyższe powództwo (nakaz zapłaty- k. 17).

Pozwana zaskarżyła wydany przeciwko niej sprzeciw w całości i zażądała oddalenia powództwa. Potwierdzony przez pozwaną został fakt zawarcia umowy pożyczki z powodem, ale wskazane zostało przez nią, iż kwota pożyczki jaką otrzymała wynosiła 9.000 zł.
W ocenie pozwanej naliczona prowizja i dodatkowe koszty m. in. usługa (...), stanowią obejście przepisów o odsetkach maksymalnych (sprzeciw od nakazu zapłaty- k. 20-20v, k. 25-26).

Powód w piśmie procesowym 17 września 2020 r. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Powód wskazał, iż na kwotę zobowiązania pozwanej składały się: 9.000 zł pożyczki, 129 zł opłaty przygotowawczej, 7.771 zł prowizji, 1.100 zł ceny za usługę (...) oraz odsetki umowne w wysokości 2.880 zł naliczone wg stałej stopy oprocentowania 9,84% w skali roku. Powód wskazał, że pozwana z tytułu zawartej umowy pożyczki dokonała wpłaty 580 zł, a tym samym ma on roszczenie o zapłatę niezapłaconych pozostałych rat pożyczki w wysokości 20.300 zł i od odsetki dzienne za opóźnienie spłaty poszczególnych rat w kwocie 19,80 zł (pismo procesowe powoda- k. 49-52).

W piśmie przygotowawczym z 27 maja 2021 r. pozwana podtrzymała swoje stanowisko procesowe, wskazując, że powód domaga się zasądzenia od niej zawyżonych kosztów udzielonej pożyczki (pismo procesowe pozwanej- k. 129).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W dniu 16 maja 2019 r. pomiędzy pozwaną K. K. (pożyczkobiorcą), działającą jako konsument, a powodem (...) S.A. (pożyczkodawcą) doszło do zawarcia umowy pożyczki gotówkowej nr (...). Zgodnie z brzmieniem umowy całkowita kwota pożyczki przekazana pozwanej określona została jako 9.000 zł, a jako całkowitą kwotę do zapłaty wskazano 20.880 zł. Wysokość miesięcznej raty miała wynosić 580 zł i raty te miały być uiszczane, począwszy od 26 czerwca 2019 r., aż do 26 maja 2022 r. Pozwana podpisując umowę zobowiązała się ponieść koszt opłaty przygotowawczej (129,00 zł), wynagrodzenia prowizyjnego (7.771 zł) oraz wynagrodzenia z tytułu zakupu (...) w cenie 1.100 zł. Opłaty te miały zostać potrącone z kwoty udzielonej pożyczki.

Strony umowy ustaliły, iż zabezpieczeniem pożyczki będzie własny weksel
in blanco „nie na zlecenie", który pożyczkobiorca zobowiązała się wystawić i przekazać pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy. Weksel ważny miał być do momentu całkowitej zapłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu umowy pożyczki. Pożyczkodawca zobowiązał się niezwłocznie po spłaceniu wszelkich zobowiązań przez pożyczkobiorcę, płatnych dla pożyczkodawcy z tytułu lub w związku z pożyczką, zwrócić pożyczkobiorcy skreślony weksel in blanco, poza przypadkiem gdyby doszło do złożenia weksla w sądzie (pkt 3).

W umowie ustalono również (pkt 4.1), że jeżeli pozwana nie spłaci w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od każdego zadłużenia powód miał prawo naliczać odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie,
o których mowa w art. 481 § 2^1 k.c. W dniu zawarcia umowy odsetki za opóźnienie wynosiły 14,00 % w skali roku.

Powód mógł wypowiedzieć umowę w przypadku m.in. opóźnienia w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30 dniowego okresu wypowiedzenia warunków umowy (pkt 8.1 lit a). Pożyczkodawca miał prawo wypełnić weksel in blanco na zasadach określonych w deklaracji wekslowej, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, a także w terminie 14 dni od wypowiedzenia umowy w trybie określonym w pkt 8.1 lit b. (pkt 8.2).

Pozwana oświadczyła, iż odebrała załączniki do umowy pożyczki w postaci: harmonogramu spłat, weksla in blanco, deklaracji wekslowej, dyspozycji dla pracodawcy, dyspozycji dla zleceniodawcy, umowę poręczenia, wzór formularza oświadczenia
o odstąpieniu od umowy.

Zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, pozwanej upoważniła pożyczkodawcę do wypełnienie weksla oraz do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla ma sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec pożyczkodawcy wynikającego z umowy pożyczki, łącznie
z faktycznie poniesionymi przez pożyczkodawcę kosztami postepowania sądowego
i egzekucyjnego, przy czym pożyczkodawca ma prawo uzupełnić weksel oraz dochodzić na tej podstawie zobowiązania przed Sądem m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Umowa została przygotowana w formie gotowego formularza – wzoru stanowiącego wydruk zawierający wszystkie jej postanowienia. Zapisy dotyczące kosztów umowy nie były indywidualnie negocjowane z powódką.

(umowa pożyczki- k. 27-34, k. 53-56v; harmonogram spłat- k. 57; deklaracja wekslowa- k. 8, k. 58)

W dniu 16 maja 2019 r. pozwana wystawiła i wręczyła powodowi weksel własny, niezupełny w chwili wystawienia, w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających
z umowy pożyczki nr (...), zawartej 16 maja 2019 r. Weksel ten w chwili wystawienia
i wręczenia obejmował zobowiązanie do zapłaty bliżej nieokreślonej sumy wekslowej na rzecz (...) S.A. z siedzibą w B..

(weksel- k. 37; deklaracja wekslowa- k. 8, k. 58)

Z tytułu umowy pożyczki nr (...) powód wypłacił pozwanej kwotę 9.000 zł.

(bezsporne, dowód: karta klienta- k. 59-59v)

Pozwana w ramach zawartej umowy dokonała zapłaty jedynie kwoty 580 zł tytułem pierwszej raty. Następnie pozwana zaprzestała spłaty pożyczki z uwagi na to, że ustalone raty były w jej ocenie zawyżone.

(bezsporne, dowód: harmonogram spłat- k. 57; karta klienta- k. 59-59v; zakładka P. dla umowy (...)- k. 60)

Pismem datowanym na 26 sierpnia 2019 r. powód z uwagi na niezrealizowanie przez pozwaną postanowień umowy pożyczki wezwał ją do dobrowolnej zapłaty zaległych rat pożyczki, wymagalnych w dniach: 26 lipca 2019 r. i 26 sierpnia 2019 r. w łącznej wysokości 1.160 zł w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Powyższe wezwanie zostało doręczone pozwanej 2 września 2019 r.

(ostateczne wezwanie do zapłaty- k. 62; dowód nadania oraz doręczenia pisma- k. 63-67)

24 września 2019 r. powód wystosował do pozwanej pismo zawierające wypowiedzenie umowy z zachowaniem terminu 30 dni, w którym wysokość zobowiązania pozwanej w stosunku do powoda określono na 20.319,80 zł, w tym: 20.300 zł niespłaconej pożyczki oraz 19,80 zł umownych odsetek za każdy dzień zwłoki. W piśmie tym powód poinformował pozwaną, że wypełnił weksel in blanco zgodnie z postanowieniami umowy
i deklaracji wekslowej i po upływie 30 dni rozpocznie naliczanie odsetek umownych. Powód wypełnił weksel na kwotę 20.319,80 zł, wpisując jako termin płatności 24 października 2019 r. Pozwana wypowiedzenie otrzymała 30 września 2019 r.

(kserokopia weksla- k. 4; oryginał weksla- k. 37; wypowiedzenie umowy- k. 6, k. 68; dowód nadania i doręczenia pisma pozwanej- k. 69-72; wyliczenie odsetek dziennych- k. 61)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a w ocenie Sądu nie było podstaw, by poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe, Sąd uznał, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, nie budzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Należy zauważyć, iż niesporne pomiędzy stronami, przyznane według art. 229 k.p.c., pozostawały okoliczności związane z treścią stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy pożyczki oraz z wystawienia i wręczenia weksla in blanco zabezpieczającego spłatę pożyczki. Poza sporem była również okoliczność, iż pozwana zwróciła powodowi kwotę 580 zł, a także fakt, że wypowiedzenie umowy pożyczki nastąpiło ze względu na zaległość pozwanej ze spłatą rat pożyczki.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty 11.192,31 zł.

Powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Według powoda weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki nr (...), był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca został upoważniony do wypełnienia weksla wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Zgodnie z art. 101 pkt 2 ustawy Prawo wekslowe (dalej jako: prawo wekslowe) weksel własny zawiera przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej. W myśl zaś art. 16 prawa wekslowego- będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco.

Niewątpliwie powodowi w niniejszej sprawie przysługiwała legitymacja względem wierzytelności wekslowej, skoro według treści weksla był on wierzycielem wekslowym. Koniecznym warunkiem powstania zobowiązania wekslowego jest bowiem wystawienie weksla, czyli dokumentu, który spełniać musi wymagania formalne wymienione w art. 101 prawa wekslowego. Powód wykazał, że uzyskał posiadanie weksla bezpośrednio od jego wystawcy tj. pozwanej. Termin płatności weksla upłynął, stąd też powód jest uprawniony do domagania się od niej zapłaty.

Weksel zawsze opiewa na określoną sumę pieniężną, a przy jego wystawieniu musi być zachowana forma ściśle określona przez ustawę. Weksel w obrocie gospodarczym pełni bowiem wiele funkcji, przy czym jako jedną z najważniejszych wskazać należy na funkcję zabezpieczającą, która polega na możliwości użycia weksla jako środka zabezpieczającego określoną wierzytelność. Wykonywanie praw z weksla jest uzależnione od posiadania odpowiedniego dokumentu – tylko posiadacz weksla, który jest legitymowany treścią dokumentu, może dochodzić swych roszczeń przeciwko dłużnikom wekslowym. Wystarczy przy tym, jeżeli powoła się na treść dokumentu. Do powstania zobowiązań wekslowych konieczne jest zatem – obok podpisania weksla – wydanie dokumentu, który ma charakter umowny. Co do zasady treść zobowiązania wekslowego ustala się na podstawie samego tekstu weksla. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem prezentowanym w polskim piśmiennictwie, zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, a zatem niezależny od podstawy prawnej, która spowodowała jego zaciągnięcie (tak SN w uzasadnieniu uchwały 7 Sędziów z dnia 29 czerwca 1995 roku, III CZP 66/95). Zasadą jest więc, że w sytuacji, gdy żądanie pozwu oparte jest na samym wekslu, Sąd bada jedynie weksel i prawidłowość jego wypełnienia, nie odnosząc się do stosunku podstawowego, leżącego u podstaw jego wystawienia. Powód, występując z powództwem o zapłatę opartym na twierdzeniu, że dochodzone roszczenie przysługuje mu od pozwanej na podstawie podpisanego przez nią weksla, powinien do pozwu dołączyć poświadczający to weksel, nie ma natomiast obowiązku wskazywania jakichkolwiek okoliczności faktycznych dotyczących wystawienia weksla.

Przepisy prawa wekslowego nie wykluczają jednakże możliwości badania stosunku podstawowego, czyli stosunku, z którego wynikające zobowiązanie zabezpieczone jest wekslem. Abstrakcyjność weksla doznaje osłabienia przede wszystkim w przypadku weksla wystawionego in blanco, a więc takiego, jaki został wystawiony w niniejszej sprawie. Art. 10 prawa wekslowego stanowi bowiem, że jeżeli weksel niezupełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. W takiej sytuacji, pomimo oderwania się weksla od causa, możliwe jest przez dłużnika wekslowego podnoszenie zarzutów ze stosunku podstawowego. Według utrwalonej wykładni tego przepisu, w przypadku gdy nie dochodzi do nabycia praw z weksla w drodze indosu, tak jak to miało miejsce w sprawie niniejszej, dłużnik wekslowy może wobec posiadacza weksla,
z którym zawarł porozumienie dotyczące uzupełnienia weksla, podnosić zarzuty nie tylko ze stosunku wekslowego, ale także ze stosunku podstawowego, w ramach którego weksel wystawił i wręczył oraz udzielił posiadaczowi weksla uprawnienia do jego uzupełnienia według porozumienia wekslowego.

W rezultacie uznać należy, iż weksel gwarancyjny – w szczególności jeżeli jego posiadaczem jest pierwszy wierzyciel, którego wiąże porozumienie zawarte z dłużnikiem – nie jest wekslem abstrakcyjnym, lecz wekslem gwarantującym wykonanie zobowiązania. Stanowisko to utrwalone jest w polskim orzecznictwie (por. wyrok SN z dnia 18 listopada 1970 roku, I PR 407/70; wyrok SA w Katowicach z dnia 4 listopada 1993 roku, I Acr 607/93).

Należy zaznaczyć, iż załączony do pozwu weksel został wystawiony in blanco w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z określonego stosunku i w związku z tym remitent był upoważniony do jego uzupełnienia jedynie zgodnie z porozumieniem zawartym
z pozwaną. Powiązanie przez strony upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco
z istnieniem i treścią zobowiązania podlegającego zabezpieczeniu (stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego) powoduje, że remitent w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawcy weksla własnego więcej praw niż mu przysługuje w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, czyli w ramach tzw. stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego (por. uchwała połączonych I. SN: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 24 kwietnia 1972 roku, III PZP 17/70 oraz uzasadnienie ww. wyroku SN z dnia 9 września 2010 roku, I CSK 641/09).

W związku z powyższym wystawca weksla może wysuwać zarzuty dotyczące stosunku podstawowego, gdy brak jest skutecznych zarzutów wekslowych. Może więc kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Spór przenosi się wówczas z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego (wyrok SN z dnia 14 listopada 2006 roku, II CSK 205/06).

Kwestia skuteczności zobowiązania wekslowego pozwanej nie budziła wątpliwości – przedłożony w niniejszej sprawie weksel został bowiem wystawiony przez pozwaną jako własny i wręczony stronie powodowej w związku z zawarciem przez strony umowy pożyczki. Doprowadził tym samym do powstania zobowiązania wekslowego pozwanej, niezależnego od podstawy prawnej, która spowodowała jego zaciągnięcie. Weksel powołany przez powoda
i stanowiący podstawę jego powództwa zawierał każdy z elementów przewidzianych w art. 101 prawa wekslowego. Według tego przepisu weksel własny powinien bowiem zawierać:

1) nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;

2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;

3) oznaczenie terminu płatności;

4) oznaczenie miejsca płatności;

5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;

6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;

7) podpis wystawcy wekslu.

Należy podkreślić, iż sytuacja prawna dłużnika wekslowego zależy od tego, czy odpowiada on wobec pierwszego wierzyciela (remitenta), czy też wobec kolejnego wierzyciela wekslowego (kolejnego nabywcy weksla). W odniesieniu do remitenta dłużnik może powoływać się na zarzuty tzw. subiektywne, związane ze stosunkiem podstawowym. Przy wekslu niezupełnym w chwili wystawienia (in blanco) istotne znaczenie ma zarzut wypełnienia niezgodnie z treścią łączącego strony porozumienia wekslowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 07 stycznia 1967 roku, III CZP 19/66; wyrok SN z dnia 31 maja 2001 r., V CKN 264/00). Zamieszczony w przepisach działu I prawa wekslowego art. 10 dopuszcza wobec posiadacza podniesienie zarzutu uzupełnienia sprzecznego
z porozumieniem tylko w wypadku nabycia weksla w złej wierze albo z rażącym niedbalstwem. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 1999 roku (I CKN 215/98) wyjaśnił, że z powołanego przepisu wynika (a contrario), iż wobec osoby, która otrzymała weksel in blanco, ten, kto go jej wręczył, może powoływać się na niezgodne z udzielonym upoważnieniem uzupełnienie weksla in blanco bez żadnych ograniczeń (wyrok SN z dnia 17 czerwca 1999 roku, I CKN 51/98; wyrok SN z dnia 05 lutego 1998 roku, III CKN 342/97).

W niniejszej sprawie pozwana nie podnosiła zarzutów związanych z samym wekslem (stosunkiem wekslowym). Powoływała się natomiast na argumenty związane z łączącym strony stosunkiem podstawowym – umową pożyczki, którą przedmiotowy weksel zabezpieczał. Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy pożyczki gotówkowej oraz okoliczności, iż otrzymała na jej podstawie od powoda środki pieniężne w wysokości 9.000 zł. Nie kwestionowała także, iż nie wywiązała się z obowiązku spłaty pożyczki
w określony w umowie sposób i w odpowiednim terminie. Wobec tego Sąd uznał, że strona powodowa skutecznie wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki i wówczas cała pozostała do spłaty kwota stała się natychmiast wymagalna. W związku z tym, zgodnie z deklaracją wekslową, strona powodowa uzyskała prawo do wypełnienia weksla wystawionego przez pozwaną.

Pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia.
W sytuacji, gdy pozwana wysuwa zarzut, iż jej zobowiązanie wynikające z umowy zabezpieczonej wekslem jest niższe niż to wynikające z treści weksla, w zakres kognicji Sądu rozpoznającego sprawę wchodzi nie tylko zbadanie prawidłowości wystawienia weksla od strony formalnej, tzn. zgodności z zapisami prawa wekslowego, lecz również ważność
i skuteczność postanowień stosunku podstawowego.

W niniejszej sprawie stwierdzić należy, że pozwana zobowiązana była zapłacić powodowi następujące należności: 9.000 zł kapitału (do czego była zobowiązana na podstawie art. 720 § 1 k.c.), 7.771 zł kwoty określonej jako wynagrodzenie prowizyjne, 129,00 zł opłaty przygotowawczej, 1.100 zł za zakup usługi (...) oraz odsetki. Odnośnie kapitału pozwana spłaciła 580 zł, co uwzględnione zostało przez powoda w pozwie.

Pożyczka w kwocie 9.000 zł udzielona została na okres 36 rat miesięcznych,
a wysokość umówionych kosztów udzielenia pożyczki ustalona została w kwocie równej 9.000 zł (7.771 zł + 1.100 zł + 129,00 zł).

Sąd podzielił zarzuty pozwanej dotyczące nadmiernej wysokości kosztów pożyczki.

Bezsporne jest, iż pozwana zaciągając pożyczkę w kwocie 9.000,00 złotych,
a spłacając w kwocie 580 zł, nie wykonała swojego zobowiązania względem powoda

w sposób wyczerpujący, jednakże zgodnie z prawem unijnym (...) (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma także obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów.

Oczywistym jest, że pożyczki takie, jak będąca przedmiotem sporu, są udzielane na oprocentowanie kwoty kapitału i że powód ponosi jakieś koszty z tytułu udzielenia pożyczki, jednak nieracjonalne i niewspółmierne do kwoty udzielonej pożyczki wydaje się ustalenie faktycznej całkowitej kwoty do zapłaty na sumę 20.880 zł, w tym kosztów prowizji 7.771 zł
i (...) w wysokości 1.100 zł, a więc kosztów niemalże równych otrzymanej przez pozwaną pożyczce w wysokości 9.000 zł.

Wskazać należy, iż w treści warunków umowy wskazane zostało, iż (...) daje pozwanej korzyść w postaci odroczenia bądź obniżenia rat bezpłatnego, co jest oczywiście nieprawdą, gdyż pozwana ów pakiet otrzymała za kwotę 1.100,00zł tj. kwotę przewyższającą niemalże dwukrotnie jedną miesięczną ratę pożyczki (580 zł) i korzyść ta ma wyłącznie charakter iluzoryczny dla pożyczkobiorcy.

W orzecznictwie dominuje pogląd i założenie obrony pożyczkobiorcy przed nieuczciwymi praktykami profesjonalisty – pożyczkodawcy. Zachowanie pożyczkodawcy obciążającego pożyczkobiorcę nadmiernymi kosztami pożyczki godzi w dobre obyczaje, pod którymi rozumieć należy lojalność kontraktową, szacunek dla konsumenta, ale również dbałość o równomierne rozłożenie ryzyka zawieranej transakcji, rzetelność i uczciwość wobec słabszej strony zawieranej umowy, jaką niewątpliwie była pozwana. W niniejszej sprawie powód naliczył pozwanej zawyżone opłaty związane z udzieloną pożyczką, zmierzające w istocie do naruszenia art. 359 § 2^1 k.c., pozwalające na uzyskanie przez pożyczkodawcę znacznych korzyści z tytułu udzielenia tak skonstruowanej pożyczki.

Zastrzeżenie kosztu prowizji i usługi (...) pakiet", łącznie składające się na kwotę 8.871 zł w zestawieniu z udzieloną pozwanej kwotą pożyczki w rozmiarze 9.000 zł, ocenić należy jako naruszające zasadę ekwiwalentności świadczeń stron, rzetelności kupieckiej, czerpania rażąco wygórowanych zysków, a to ponad zyski przyjęte w normalnie prowadzonej działalności gospodarczej. Zachowanie takie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, jak również stanowi próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Tym samym na mocy art. 58 § 1 i 2 k.c. jako nieważne nie obowiązuje stron umowy.

Ponadto wskazać należy, iż art. 385^1 § 1 zd. pierwsze k.c. stanowi, iż postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). W myśl art. 385^1 § 1 zd. drugie k.c. nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Według art. 385^1 § 2 k.c. jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. W myśl art. 385^1 § 3 k.c. nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu.
W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Według art. 385^1 § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Na podstawie art. 385^2 k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Nie budzi wątpliwości, że pozwana występowała w niniejszej sprawie jako konsument, zaś koszty pożyczki w postaci prowizji i usługi (...) nie stanowią świadczenia głównego umowy. Sąd Rejonowy uznał ponadto, iż postanowienia umowne dotyczące obowiązku zapłaty powyższych kosztów naruszały w sposób rażący interes pozwanej. Obciążenie pozwanej kosztami prowizji (której wysokości i podstawy wyliczenia powód nie wykazał) oraz kosztami wątpliwego

przywileju umownego w postaci (...), prowadzą do zachwiania równowagi kontraktowej, niedoinformowania konsumenta i świadczą o rażącym naruszeniu jego uprawnień.

Rażące naruszenie interesów konsumenta w rozumieniu art. 385^1 § 1 k.c. oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta. Postanowienia obejmujące prowizję i „Twój pakiet", stanowią zatem w ocenie Sądu Rejonowego niedozwolone postanowienia umowne, o jakich mowa w treści art. 385^1§ 1 k.c. Zostały one określone na zawyżonym, nieznajdującym żadnego uzasadnienia poziomie, ustalone niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków. Takie ukształtowanie umowy wskazuje na brak ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki, a wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre obyczaje i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażący naruszało interes pozwanej jako konsumenta. W świetle powyższej zaprezentowanych rozważań powództwo w zakresie żądania zasądzenia kwoty prowizji (7.771 zł) i usługi (...) (1.100 zł) należało oddalić (pkt. II wyroku).

Zasądzeniu na rzecz powoda podlegała natomiast kwota 8.420 zł kapitału pożyczki niespłaconego przez pozwaną, która to kwota jest wynikiem różnicy pomiędzy udostępnionym kapitałem w wysokości 9.000 zł, a kapitałem spłaconym przez pozwaną
w rozmiarze 580 zł. Ponadto Sąd uwzględnił roszczenie powoda w zakresie kwoty 129 zł tytułem opłaty przygotowawczej za sporządzenie i zawarcie umowy z pozwaną, która to kwota nie narusza w ocenie Sądu przepisu art. 385^1 § 1 k.c., gdyż nie jest ustalona w sposób wygórowany i wiąże się z kosztami powoda jakie poniósł on celem zawarcia rzeczonej umowy.

Sąd Rejonowy uwzględnił również żądanie zapłaty odsetek za opóźnienie przewidzianych w pkt. 4.1 umowy pożyczki w wysokości 19,80 zł, jakie powód naliczył na opóźnienie w spłacie poszczególnych rat pożyczki zgodnie z harmonogramem spłaty.

Powodowi należały się również odsetki umowne od udzielonej pożyczki zgodnie
z postanowieniem 1.2 umowy pożyczki nr (...). Pożyczka oprocentowana była według stałej stopy oprocentowania w wysokości 9,84% w skali roku. Zgodnie z przepisem art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Jak stanowi przepis art. 359 § 2^1 k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne).

Tak ustalone odsetki stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez pożyczkobiorcę z udostępnionej mu gotówki przez okres trwania umowy, bez względu na możliwość naliczania odsetek karnych za opóźnienie w spłacie. Wysokość należnych powodowi odsetek należało zatem obliczyć zgodnie z zapisami umowy od kwoty 9.129 zł (kapitał pożyczki powiększony o opłatę przygotowawczą) od 26 czerwca 2019 r. do 26 maja 2022 r., zgodnie z harmonogramem spłaty rat pożyczki, co daje łącznie kwotę 2.623,51 zł.

Ustalając wysokość wierzytelności należało zatem uznać, iż do zapłaty z tytułu umowy pozostało 11.192,31 zł (8.420+129+2.623,51+19,80), co znalazło wyraz w punkcie I. wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 oraz 482 k.c., zasądzając je
w wysokości ustalonej przez strony w punkcie 4.1 umowy. Sąd skorygował jedynie datę początkową ich naliczania, mając na względzie, że umowa została wypowiedziana pozwanej pismem doręczonym jej 30 września 2019 r. W piśmie tym wskazano, że po upływie 30 dni powód rozpocznie naliczanie odsetek umownych. Powyższy termin upłynął

30 października 2019 r., a zatem dopiero od dnia następnego powód mógł naliczać odsetki. Dalej idące roszczenie odsetkowe podlegało oddaleniu (punkt II. wyroku).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu (pkt III wyroku) znajduje oparcie w przepisie art. 100 k.p.c. Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy stronami. Pozwana nie wykazała, aby poniosła jakiekolwiek koszty procesu w niniejszym postępowaniu, natomiast powód poniósł koszty w łącznej wysokości 4.633 zł, obejmujące: 1.016 zł opłaty od pozwu, 17 zł opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa oraz 3.600 zł wynagrodzenia adwokata, ustalonego na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Powód utrzymał się ze swoim żądaniem w zakresie 55,08 % i tym samym pozwana powinna zwrócić na jego rzecz koszty procesu w tym zakresie, tj. 2.551,89 zł (55% z 4.633 zł)

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji orzeczenia.

Sygn. akt I C 1784/20

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki – bez pouczenia.

W., 24 lutego 2022 roku